

Angelček

otrokom prijatelj,
učitelj in voditelj.

XXXII. fečaj.

Uredil Jožef Volc.

V Ljubljani, 1924.

Založilo društvo Pripravniški dom.

Natisnila Jugoslovanska tiskarna.

II C 33.382 c

Vse pravice pridržane.

Prejeto od urada
za upravljanje imovine
upornikov

Kazalo

k XXXII. letniku Angelčka.

Pesmi.	
Sveti večer. (<i>Marjan.</i>) . . .	1
Škratje so sklenili. (<i>Vanin.</i>)	16
Sveti Jurij — dober dan! (<i>Bogumil Gorenjko.</i>) . . .	25
Naši Materi. (<i>Miladin.</i>) . . .	49
Moj blagoslov. (<i>F. Silvester.</i>)	55
Majeva. (<i>Gojmir Gorjanko.</i>)	61
Maj. (<i>Albin Čebular.</i>) . . .	64
Poletna glasova. (<i>Rado Bojan.</i>)	73
Otrokova večerna molitev. (<i>Ksaver Meško.</i>)	79
Za birmo. (<i>Gojmir Gorjanko.</i>)	82
Jesen. (<i>Bogumil Gorenjko.</i>)	97
Za zimo. (<i>Semjanov.</i>) . . .	111
Sveti Miklavž. (<i>Nikolaj Nikolajevič.</i>)	121
Stržek — trgovec. (<i>A. Čebular.</i>)	128
Belinčku. (<i>A. Čebular.</i>) . . .	133
Rojen vam Kralj je. (<i>P. Križostom.</i>)	134
Povesti, pripovedke, prilike in basni.	
Samá! (<i>J. E. Bogomil.</i>) . . .	5
Bog in malčki. (<i>Francka Zupančič.</i>)	17
Lep. (<i>J. E. Bogomil.</i>)	20
Postrežna Tinka. (<i>J. E. Bogomil.</i>)	30
Na poti. (<i>J. E. Bogomil.</i>) . . .	38
Zaklad. (<i>Gojmir Gorjanko.</i>)	52
Dva bratca. (<i>J. E. Bogomil.</i>)	56
Klobuček. (<i>Jernej Popotnik.</i>)	59
Štirje ujeli. (<i>J. E. Bogomil.</i>)	62
Naš Ivanček in konjiček. (<i>J. K.</i>)	76
Žaba na vrbi. (<i>Jernej Popotnik.</i>)	77
Lizika in Liska. (<i>J. E. Bogomil.</i>)	80
V čolnu. (<i>J. E. Bogomil.</i>) . . .	83
Francika. (<i>Snežniška.</i>)	85
Čebele in enodnevnice. (<i>I. F. Hruška — J. Gruden.</i>)	
Dogodki. (<i>J. E. Bogomil.</i>)	100, 124
Balonček. (<i>J. E. Bogomil.</i>) . . .	111
Pri kapelici. (<i>Miladin.</i>) . . .	127
Zlato jajce. (<i>A. Danilov.</i>) . . .	129
Janko-nagajivček. (<i>A. Čebular.</i>)	136
Zemljepisni, zgodovinski in življenjepisni sestavi.	
Dramatične igre.	
Ugnana neugnanka. (<i>A. Čadež.</i>)	8, 33

Med božjimi poslanci. (A. Čadež.)	103	Posetnica	120
Koristni nauki. Drobiž.		Vabilo na naročbo	24, 144
Šola lepega vedenja. (Ivan Langerholz.) 3, 27, 50, 74, 98, 122		Rešitve ugank, rebusa itd.	46, 70, 94, 119, 143
Marijin Zvonček. (Črniški.) 41, 65, 88, 113, 137		Imena rešilcev 47, 71, 95, 120, 143	
Zabavne in kratkočasne reči.		Slike.	
Kratkočasnice	22, 94	Samá?	6
Uganke 23, 45, 69, 93, 119, 142		Lep?	21
Skrivalnica 23, 45, 69, 93, 119, 145		„Bom pa jaz šla!“	41
Napis na trgovini	24	„Tam-le čez!“	39
Rebus	24, 46, 70, 95, 120	Taka prevzetnost!	57
Naloga	46, 94	Najino veselje	63
Besedna uganka	70	Moja Liska!	81
		Prijetna vožnja	84
		Trdinov Janko in pes	102
		Hvaletova Minka in Mucek 112	
		Trdinov Janko in gosjak	125
		Rojen vam Kralj je!	135

Štev. 1.-2.

Ljubljana, jan. - febr. 1924

XXXII. tečaj

Márjan:

Sveti večer.

Tiho, tiho se približal
sveti je večer božični —
skozi duri je pogledal
hlevca našega.

Dva volička, pridna sivca,
mulila sta sladko krmo,
in tako ju ogovoril
sveti je večer:

»Prav tako je bilo tákrat
na planjavah palestinskih,
ko sem v hlevcu betlehemskem
z Bogom nočeval.

Od tedaj je dolgo, dolgo ...
Zeblo sveto je družino,
pa jo dveh voličkov-sivcev
topli dih je grel ...«

Spet zaprl je tiho hlevcec
in odprl je duri vežne,
materi je prav nalahno
nekaj šepetal.

Mati pa so vzeli v roko
blagoslovljeno vodico,
šli so v hlevcec in kropili:
»Bog nam srečo daj!«

Šola lepega vedenja.

7. Poslavljanje.¹

»Pojdi prej, nego ti bodo vrata pokazali!« Tako so nas učili doma in s tem hoteli povedati, naj bo obisk redno kratek. Preden pa odideš, se moraš vselej in povsod lepo posloviti. Povsod, pravimo; tudi v hiši, kjer si čisto domač. In lepo posloviti. Tudi v hiši, kjer si večkrat na obisku, ne smeš prodajati ob slovesu nikakih budalosti. Domači navadno nič ne rečejo, če je kdo ob slovesu neslan, a mislijo si svoje; sodijo te, pa ta sodba ni zate ugodna. Ko bi ti jo povedali, bi te moralo biti zelo sram.

Ljudje imajo navado, da radi gostu branijo, če hoče oditi: »Nikar še ne hodi! Saj se ti še nič ne mudi.« Tako govore pač iz vljudnosti. Ti pa nikar ne odgovarjaj kakor Tone z Ostrega vrha: »Kaj pa vi veste? Mudi se mi, mudi. Pa še kako!« Lepo mirno povej: »Ne zamerite (ali: oprostite!), doma so rekli, naj se kmalu vrnem.« Nato dej lepo prijazno: »Z Bogom!« ali »Lahko noč!« pa pojdi. Tudi roko smeš podati v slovo (samo snažna naj bo!). Ko boš pa odšel, bodo domači rekli: »Ubogati zna in vljuden jel!«

Kak otrok pride v tujo hišo, opravi svoje naročilo, potem pa — oh, kako neroden! Klobuk vrti med prsti, gleda po sobi, molči, nazadnje pa že ne ve, kaj naj počne. Tak je Miha Muha... Ko opraviš svoje

¹ Glej letnik 1923!

naročilo, se zlasti pri imenitnejših ljudeh primerno prikloni — da le nekoliko upogneš glavo in gornji del života, pa bo dosti — in reci: »Z Bogom!« Lahko tudi pristaviš: »Z Bogom gospa, gospodična, gospod župnik, gospod učitelj, gospod zdravnik! — Z Bogom, gospod načelnik!« ali kar je že tisti, od kogar se poslavljaš. In vsi bomo tvojo čast »na glas trobili«, kakor bi bil dejal rajnki pesnik Prešeren.

Silno mučno je, če morajo kdaj tuji ljudje iz otroka vleči: »No, kaj bi pa še rad?« in podobno. Nazadnje bi mu morali pa še povedati: »Zdaj pa pojdi!« Ne, ne tako! Opravi, kar moraš opraviti, pa idi!

Slab omikanec se izkaže, kdor jo iz tuje hiše kar pobere, ne da bi komurkoli povedal, da gre. Ponekod pravijo: »Po francosko se je poslovil.« Zakaj tako pravijo, morajo že vedeti; lepo pa gotovo ni, ampak nerodno, mučno. Kaj, če bi bilo v tisti hiši takrat pokradeno, če bi se bila razbila kaka dragocena reč? Vsi bodo na tihem tebe dolžili, če si prav nedolžen. In če bi tudi ne, tako slovo ne sme priti nikomur v navado.

Kadar se pa posloviš zunaj na cesti, pa ne pozabi na klobuk! Odkrij se lepo, prikloni se in vošči, kakor smo že omenili: »Z Bogom!« ali »Lahko noč!« Marsikdo tudi reče: »Na svidenje!« — »Zdravi ostanite!« ali podobno. Stori tako, pa boš zapustil povsod dober vtis.

In mirno pojdi od človeka, ki si se od njega poslovil. Mirno! Otrokom treba to še posebno poudariti. Samo življenje vas je. Najrajši bi naredili vse skokoma. Toda, bodi živahen v igri, a miren, dostojen v družbi!

Lepo je, če ste veseli in zdravi. Bog vam ohrani ljubo zdravje! A vse, kar je prav. Tudi živahnost mora imeti svoje meje. Torej, da se lepo poslovimo! Vsem in vsakemu posebe zakličem: »Z Bogom, prijateljski dragi! Zdravi ostanite in pridni bodite!«

»Z Bogom, gospod učitelj lepega vedenja!« pravi-
vite.

Vidite, tako je prav!

J. E. Bogomil:

Sama!

Ah, Milka! Kako bo zdaj to —? Dolgo ne more tako naprej. Dozdaj so ji zmeraj pomagali pri jedi ata, mama ali pa sestra Ivanka. Samo usta je odpirala in požirala, vse drugo so pa naredili drugi.

A začutila je, da je že sama dosti velika in dosti gibčna. Lahko bi že držala sama žlico v roki, lahko bi že sama sedela ali pa vsaj klečala za mizo. In prosila je in moledovala in ni govorila drugega kakor to: »Sama jedla, sama jedla, sama jedla...«

Doma so se kmalu naveličali njenih sitnosti, pa so dejali: »Pa sama jej! Tudi prav.«

In Milka je sedla za mizo in jedla. Toliko, da je videla v skledo.

»Asl!«

Speklo jo je. Milka se je zgenila.

»Buumf!« je zaropotalo, in ves hotel je bil pod klopjo. Pa vpil, vpil! Kakor da se svet nanjo podira...

Sama ?

Pa saj ni, da bi morala sedeti ravno za mizo. Saj je za tako reč tudi kuhinjski prag dober. Bo pa zanaprej na kuhinjskem pragu jedla. Skledico bo imela pa lepo na kolenih. In mama ji še pogrnejo s čim.

In šlo je. Prav lepo je šlo prvi dan, drugi, tretji dan tudi.

Četrty dan pa...

Ti nezgoda ti taka!

Milka se lepo usede, na kolena postavi skodelico... Toda: »As!« zavpije. Skodelica je vroča. Milka se zgane, izpusti posodo, skodelica pade na tla. Iz ene posode nastane groblja drobnih in drobčkanih posodic. Mlekce se razlije po tleh. Koder in Mukelj planeta nad ostanke. Zadovoljno pobirata dobro hrano. Milka pa... Kaj naj reče? Hišo sklicati skupaj! Obraz se ji spači, solze priteko, in glasen jok izbruhne. Vsa hiša mora priteči in milovati žalostno Evico.

Pa kaj pomaga milovanje? Največ še pomagajo mama. V peči, v zadnjem piskrcu, je prihranjenega še nekaj mlekca. To bo zadušilo in posušilo Milkine solze. Posebno, če bodo mama spet tako dobri, da bodo sprejeli v svojo oskrbo promet med piskrcem in Milkinimi usti.

A. Čadež:

Ugnana neugnanka.

(Prizor iz šolskega življenja.)

Pozorišče: Navadna soba.

O s e b e :

Cilka , 12letna učenka.	Avgusta , pestunja pri sosedu.			
Milena , njena 17letna sestra.		Maksa , starejša učenka.		
Anica ,			Tinca , mala deklica.	
Betka ,				Cilkine tovarišice na
Metka ,				

I Prizor.

(Anica, Metka, Betka pridejo iz kuhinje v sobo, se usedejo in vzamejo pletenje v roke):

Anica: Zdaj pa že bo. Danes mi je kosilo tako dišalo kakor malokdaj.

Metka: Kaj ti ne bo štiri ura v šoli sedeti, poslušati, misliti, pisati, zraven se pa še bati, da ne pade kaka kljuka... Saj človek že kar omaga.

Betka: Jaz pa nisem nikoli lačna.

Metka: Jaz tudi ne, kadar je na mizi samó krompir in zelje.

Anica: Kdaj pa pride gospodinja? Danes bi se lahko malo pozabavale, ker ni nikogar, da bi nas kregal.

Metka: Po tistem pravilu, kajne: »Kadar mačke ni doma, so miši dobre volje.«

Betka: Namesto mačke je pa Maksa! Saj je danes Maksa naša nadzornica. Kam pa je pravzaprav šla gospodinja?

Metka: Menda je šla k uradu za varstvo otrok.

Betka: Pa ne, da bi jo klicali zaradi Cilke?

Anica: Pa res, kje pa tiči danes naša (zasmehljivo) »ljuba« Cilka?

Maksa (pride iz kuhinje): Ali nobena ne ve, kje tiči danes Cilka? Najbrž je v šoli zaprta.

Metka: Zaprta ni; saj sem jo videla nekaj časa, da je šla za meno, potem je pa kar izginila. Kam se je uteknila, pa ne vem.

Maksa (prisede s pletenjem v roki): Jaz je ne bom več čakala; naj bo pa brez kosila.

Avgusta (vstopi vsa zasopljena in vznevoljena): Kje pa je gospodinja?

Maksa: Je šla menda na sodnijo. Kaj pa je dobrega?

Avgusta: Kaj bo dobrega! Tista poredna Cilka je prišla grede iz šole k nam. Ko je bilo poldne, sem ji rekla, naj gre urno domov h kosilu. Zaradi tega je bila tako užaljena, da je dregnila z nogo v voziček naše Zofke, da se je kar prevrnil z otrokom vred. Nato je seveda zbežala ter mimogrede zadela ob šipo pri vežnih vratih s tako silo, da jo je na drobne kosce razbila.

Vse: O, ta Cilka!

Maksa: Zdaj vsaj vemo, zakaj je ni domov. Boji se, boji!

Metka: Saj jo bodo še zaprli.

Anica: Nesrečna punca!

Maksa: Hvala ti, Avgusta, za sporočilo! Le povej doma, da bo gospodinja že obračunala z njo. To bo še ropotalo nocoj!

Avgusta: Pa šipo bo morala plačati. (Odide.)

Betka: Škoda za Cilko! Jaz jo imam rada, saj je drugače dobrega srca.

Anica: Pa nadarjena tudi. Naenkrat se vse nauči.

Metka: Nič ji ni reči. Samo včasih se je loti trma; takrat pa menda sploh nič ne ve, kaj dela. Zato se mi pa smili... Kar naproti ji grem, pa jo bom potolažila. (Odhaja.)

Maksa: Reči ji, da bomo že me zanjo govorile. — Saj njena mati dobro ve, da je včasih res muhasta, celo nagajivo-poredna. Zato je pa rekla: »V mestne šole jo bom dala, da se bo kaj okrhala.«

Anica: Doslej se še ni. V šoli včasih take uganja, da se še gospodična ne more zdržati smeha. Zadnjič je pri krščanskem nauku ves razred spravila pokonci.

Betka: Kaj pa je bilo takega?

Maksa: Gotovo je kaj neumnega vprašala?

Anica: Učile smo se o štirih poslednjih rečeh; najprej o nebesih. Cilka se je pa ozirala na vse strani, zdaj na desno, zdaj na levo. — »Kje pa imaš ušesa, Cilka?« je zaklical gospod katehet. Cilka se je nehoté za-

grabila za ušesa, ne da bi kaj odgovorila. Njena tovarišica je pa dvignila roko in rekla: »Mene je vprašala: Bog ve, če so v nebesih, kjer imajo toliko do- brega, omare tudi zaprte?«

Maksa: Ve pa v smeh, seveda?

Anica: Vse smo se smejale.

Betka: Ali je bila Cilka kaj pokarana?

Anica: Gospod katehet jo je na lep način posvaril: »Če bi ne vedel, da si včasih malo hudomušna« — tako je rekel, »bi ti zameril. Svetujem ti pa; nikar preveč ne govôri o zaprtih omarah, da te kdo ne bo napačno sodil.«

Maksa: Ali je potem mirovala?

Anica: E ja! Ko smo se učile naprej še o peklu, Cilki spet žilica ni dala miru. Gospod katehet je moral iznova prenehati in jo posvariti: »Vrtavka, kaj ti pa zdaj ne gre v glavo?« je rekel. Cilka se je malo obotavljala, končno se ji je pa le razvezal jezik in je vprašala: »Tukaj-le v katekizmu je zapisano, da bo v peklu jok in škripanje z zobmi. Kaj pa, če kdo zob ne bo imel?«

Betka: Joj, kaj si vse upa!

Maksa: Vam je bilo pa seveda spet všeč?

Anica: Kako smo se smejale!

Betka: Ali je bil gospod katehet kaj hud?

Anica: Kaj naj bi bil hud! Obrnil je urno vse na šaljivo plat. Cilki je rekel: »Zahvali Boga, da imaš še vse zobe! Tebi ni treba imeti teh skrbi. Glej le, da ti enkrat v peklu ne bo treba škripati! Bodi bolj resna in ne pobiraj okrog neslanih šal.«

Betka: Ko bi Cilka takih naukov sproti ne pozabila!

Maksa: Zdaj bi pa vendar že morala priti domov. Če je ne bo, bo gospodinja vsa iz sebe.

Anica: Danes imamo tako lep čas, bi se kaj pozabavale z njo. Če je ni, je nekam pušto doma.

Betka: Pa tako lepo zna peti; brez nje še zapeti ne moremo.

Anica: Pa je res. Cilka vedno poskrbi za kakšno zabavo. (V tem prisopiha Metka.)

Vse: Kje imaš Cilko?

Metka: Ne vem, kje se potika; nič nisem mogla poizvedeti. Samo to sem slišala, da je danes tam za vodo pri veliki drvarnici županovo Serafino prav hudomušno potegnila.

Vse: Res? Kaj je pa naredila?

Metka: Po šoli je pobrala, gredé mimo drvarnice, deščico, pa pokrila z njo neko večjo odprtino med drvni in tiščala, kar se je dalo. Za njo je prihitela Serafina in še nekaj drugih deklic. Seveda so vse radovedno obstale in druga drugo izpraševale, kaj to pomeni. Cilka je pa prosila Serafino, naj namesto nje tišči tisto luknjo. — »Kaj pa je notri?« so vprašale deklice. — »Pravkar je skočila ljubka veverica v to-le luknjo. Drži jo in varuj, da se deščica ne premakne! Jaz pa grem domov po kletko, pa jo bomo ujele. Le dobro tišči.« Pa je odhitela, kar se je dalo. Serafina je tiščala in tiščala, Cilke pa ni bilo od nikoder. O, ta deklíč!

Maksa: Da, taka je Cilka, vseh muh polna.

Anica: Da si upa kaj takega!

Betka: Pa da ji pride kaj takega na misel!

Tinca (potrka): Dobel dan! Pismonosa je plinesel pismo za Cilko Macek. (Odda pismo.)

Maksa: Ti si pa res pridna, da ga prineseš. Na, vzemi to-le pecivo.

Tinca: Bog placaj! (Gre in já.) Bom se plinesla — vsak dan.

Maksa: Le prinesi!

Vse: Kaj neki je v pismu?

Maksa: Pa »nujno« je zapisano gori. Kaj, če ni kake nesreče doma? Jaz mislim, da smem odpreti, če je res tako nujno. Bog ve, kdaj pride Cilka domov. Ali pa naj jo gre katera iskat!

Vse: Kar odpri in poglej!

Maksa: Naj bo. (Odpre in čita napol glasno): »Ljuba Cilka! Zelo sem potrta. Gospodinja mi piše, kako si vihrava, načajiva, neugnana, muhasta, tako da te pozna že vse mesto. V kratkem pride sestra Milena k tebi. Če ne boš drugačna, prideš z njo domov. Boš pa

krave pasla, če ti je bolj všeč ko šola in pametno vedenje. Zakaj pa gospodinja tvoje tovarišice rada pohvali? Ti pa taka! Misli vsaj malo na svojo potrto in bolno mater, ki te v molitvi priporoča nebeški Materi.«

Anica: Kako dobro mater ima Cilka!

Maksa: Čudno je, da je materi tako malo podobna!

Betka: Saj se bo njena vehedravost sčasom že ugnala.

Metka: Jaz sem prepričana, da nas bo Cilka še prekosila.

Maksa: Anica, pojdi v kuhinjo, pa napravi ogenj v štedilniku, da bo vse pripravljeno za večerjo; gospodinja mora vsak čas priti.

Anica: Kaj bomo pa večerjale, če se gospodinja zakasni?

Maksa: Kaj dobrega pripravi!

Anica: Moja kuhinjska umetnost ne sega še daleč: skuhati znam krompir v oblicah in kropovo juho; pecivo iz moke na črni kamen je pa itak že pripravljeno.

Maksa: Tisto bo zate. Nam pa pripravi kavo. (Anica gre.)

Betka (išče med tem po predalniku).

Metka: Kaj bi pa rada?

Betka: Zjutraj sem videla, da je Cilka pisala mami; rada bi videla, kako se zna izgovarjati.

Maksa: Pústi, pústi! Kaj bi na vsem pasla svojo radovednost!

Betka: Saj Cilka meni nič ne skriva.

Maksa: Če misliš, da ne bo huda, pa poglej, no. Ampak urno!

Betka (brska po predalniku): Tu je kakor na starini! (Metka in Maksa pristopita.)

Maksa: Jojhata, kakšna zaloga!

Metka: Pa res! Kdaj je vse to znesla skupaj? Kakor sraka!

Betka (izklada ven zvezke, knjige, igrače, pisalno orodje): To je zdaj že velika vrednost!

Maksa: Prav lepo ni, da stikamo po tujem predalu.

Betka: Še tvoja dolžnost je to, če si res kakšna namestnica gospodinje.

Maksa: Če misliš, poišči brž! Cilka morda že gre.

Betka (izlaga risbe, igrača, piščalke, orglice, kroglice, trakovke i. dr.): Vendar! Tu je tisto pismo. Čisto na dno ga je skrila. (Pogledajo vse vanje.)

Metka: Šele pol strani je popisala.

Maksa: Hitro preberi, Betka!

Betka (urno pogleda): Hinavska pa ni. Še dosti odkritosrčno pove. (Čita.) »Ljuba mama! Vem, da me zmerom tožijo. Saj res nisem zadosti pridna, a tako huđo pa tudi ni, kakor gospodinja misli. Druge tovarišice so boljše, to je res. Pametne in pridne so, jaz pa še bom — — —«

Maksa: Čudno dekle! Pismo kaže, da ni zlobna.

Betka: Čakaj, je še nekaj. (Bere.) »Pravijo, da sem preživa, pa ne morem pomagati. Zjutraj sklenem: danes bom pa res pridna — ali...« To je vse. Pismo še ni dovršeno; nekaj bo še pripisala, kakor se vidi.

Metka: Naj reče kdo, kar hoče; jaz pravim, da Cilka ni zlobna. Take narave je.

Maksa: Če bo ostala v dobri družbi, se bo gotovo unesla. Sicer smo pa nekoliko tudi me krive, če je preveč živa. Saj smo neprestano okrog nje, kadar je doma. (Zlaga vso ropotijo spet nazaj v predalnik.)

Betka: Seveda; saj nam je vselej všeč, če se moremo ob njej razvedriti in nasmejati.

Anica (pride iz kuhinje): Betka, pojdi malo v kuhinjo, boš pazila na mleko, da ne vzkipi. Imam spet zanimive pošte.

Vse: Od Cilke?

Betka: Ja, potem pa ne bom slišala.

Maksa: Le pojdi, boš že potem zvedela. (Betka odide.)

Anica: Prav zdaj-le je bila Mrakova Katica zunaj; prišla je povedat, da je Cilka pri njih in da še ne more priti.

Maksa: Pa ne, da bi bila zbolela!

Anica: Beži! Radovednost ji ne da miru. Taka je, da hoče vse videti in slišati. Ko je šipo ubila, je v prvem strahu zbežala tja za vodo; tam so delale male racke prve poizkuse v plavanju. Brž je stopila v čoln, ki je bil privezan na bregu. Nesreča pa je hotela, da se je preveč nagnila in — čof! — je bila v vodi.

Maksa: Ta je pa lepa!

Metka: Kdo jo je pa rešil?

Anica: O, sama se je izkobacála. Mimo je prišla prav takrat Mrakova Katica, pa jo je — mokro ko miš — peljala k svoji mami. Tam so ji dali suho obleko in gorkega čaja, da se je ogrela.

Maksa: Zdaj pa seveda čaka, da se ji obleka posuši, kajne?

Anica: Seveda. Pa zgodbe še ni konec. Pri Mrakovih imajo fletnega psička, ki pa ne poznà šale, zlasti, če se hoče z njim igrati kak tuj človek. Cilka je bila s psičkom preveč domača, jo je pa ugriznil v roko.

Metka: Cilka ima pa danes izredno smolo.

Maksa: Prav res.

Anica: Še nisem pri kraju.

Metka: Ali pride zdaj šalo- ali žaloigra?

Anica: Bolj šaloigra. Ko so Cilki izprali roko in jo obvezali, ali menite, da je potem mirovala?

Maksa: Težko. Cilka ima v rokah in nogah živo srebro.

Anica: Ko je bila obvezana in sama v sobi, se ji je pridobrikal domači mucek. Nekaj časa se je igrala z njim, nato mu pa navezala na rep dve orehovi lupini. Maček je začel plesati in divjati, in to je bilo Cilki neizrečeno všeč. Šele Katica je oslobodila plesočo živalco.

Metka: Meni se zdi, da bi Cilka sploh ne bila srečna, če bi vsak dan malo ne pobrenčala.

Maksa: Ob dogodku o Mrakovi mucki se spomnim neke druge zgodbe, ki vam še ni znana. Tudi pri tej zgodbi je zraven Cilka, ki je morala biti takrat pod posebnim varstvom božjim, da se ni pobila.

Vse: Pobila? Zakaj?

Maksa: Pretekli teden je bila Cilka nekaj bolehná; ostala je doma in ni šla v šolo.

Anica: V sredo je ni bilo v šoli.

Maksa: Meni je sama pripovedovala, pa tudi gospodinja, kako je bilo. Ob devetih je prinesla Cilki kavo, potem pa odšla v kuhinjo. Kar naenkrat je pa vstal silen ropot.

Metka: Ali se ji je postelja podrla?

Maksa: O ne. Cilka takrat ni bila več v postelji. Kava se ji je zdela premalo sladka. Pa je prislonila stol, stopila nanj, da vzame iz posode na omari nekaj sladkorčkov. Med tem pa pride mačka, skoči na mizo, pa vtakne svoj smrček v kavo.

Vse: O, ti spak ti!

Maksa: Cilka se obrne in ko vidi mačkino predrznost, zakriči: »Ti grdoba, ti kocinasta, ali mi ne greš dol!« Mačka skoči, pa pravrne hkrati skodelico in kavo. Cilka je v svoji jezi in v naglici stopila kraj stola in v istem hipu je bila na tleh vrhu črepinj in kave.

Anica: Ali se je bila kaj pobila?

Maksa: Nič. Samo post je imela tisti dopoldne. Gospodinja je prihitela v sobo in se na vsa moč prestrašila. Videla je pa, da se ji ni nič zgodilo, zato je rekla: »Prav ti je, sladkosnednost snedena; kaj pa stikaš okrog? Kavo imaš na tleh, druge pa ne dobiš.«

Anica: Uboga Cilka! Bolna pa brez zajtrka.

Maksa: Zdaj bi pa vendarle morala že priti! Jelo se je že mračiti; ponoči menda ne bo ostala zunaj?

Metka: Če pride gospodinja, pa je še ne bo doma, to bo joj! — Veste kaj! Vedimo se, kadar pride, kakor da nič ne vemo, kaj je danes vse počenjala.

Maksa: Saj res. Skrijmo se, da nas ne vidi; pa čisto tiho bodimo, da ne bo kaj opazila. (Se poskrijejo.)

(Konec.)

Vanin:

Škratje so sklenili!

*Pred gradičem svojim v gozdu,
škratje mali so se zbrali:
v mehko travico polegli
in med sabo modrovali.*

*Eden dé, da letos ptičkov
bilo prav povsod je malo;
drugi meni, da metuljčkov
tudi je primanjkovalo.*

*Zopet tretji bil je misli
in razlagal prav srdito,
da se cvetje preveč ropa —
to povsod je že očito!*

*In tako so modrovali
in na svet so se jezili,
pa nazadnje ob slovesu,
enoglasno to sklenili:*

*„Od sedaj naprej si bomo
ves naš ljubi gozd stražili
in otroke, ki bi škodo
delali — lovili!“*

Francka Zupančič:

Bog in malčki.

Prične se pouk pri malčkih. Vstanejo, sklenejo ročice, drobne, male ročice, se prekrizajo. Milica ponosno naredi križ in zre zavestno na one, ki ga še ne znajo tako dobro. Deklice molijo tiho, boječe in pristrčno. Le Milica moli glasno, da jo bo tem gotoveje čul ljubi Bog. Nebesa so daleč, visoko, tako zelo visoko, in Milica mora moliti glasno, ker moli za babico, ki so ji otrpnele noge.

Milica moli zaupno, in smehlja se ji lícece. Kajti babica je rekla, da če kaj prosimo, moramo zreti prijazno.

A zdaj med molitvijo se ozre Milica jezno na Ivanko poleg sebe, ki se ji je zazehalo. Kako li je mogoče z zehanjem žaliti Boga in niti dlani ne držati pred usteca! Milica se zboji za malo sosedo. Razsrdi se lahko Bog. Pogleda skozi okno. Kako se začudi! Mislila je, da uzre temne oblake, a nebo je modro, jasno, in solnčece se smehlja. Se li smehlja tudi dobri Bog nad zehajočo Ivanko? — — —

»Sedite!«

Milica se zdrzne. Sede plaho, v vidni zadregi. Saj je pozabila prekrizati se, in to je mnogo huje še ko zehanje. Skrivaj in skesano se prekriza.

Velika tišina je v razredu. Celo neutrudljive, vedno capljajoče nožice, ki se malokdaj umirijo, so kakor pribite. Vedo malčki, da slušajo pri oknu angelci, so li njih mali varovanci tihi, mirni in pazljivi.

Temna in modra očesca moledujejo: »Pripoveduj nam!«

Povem vam, ukaželjna srčeca, kako je Bog naredil, ustvaril prva človeka, da ju poznate, Adama in Evo, ki ju vidite na drugi strani abecednika.

Kako poslušajo malčki, se čudijo in mislijo in prav počasi, težavno pojmiyo! Kako je Bog ustvaril prvega človeka!

Iz prsti je naredil Bog Adama; iz same prsti! Slišijo, se smehljajo in poslušajo. In modrijanček vzdigne ročico: »Kakor pečemo iz zemlje hlebčke — kaj ne?«

»Ali Bog ni rabil skledic kot vi. Napravil je samo z rokami človeka, in bil je lep, zelo lep. Nobeden izmed vas ne bi mogel tega storiti.«

Začudijo se. Brez skledice, brez škatlice in skodelice je znal napraviti Bog človeka? In sami ne napravijo niti hlebčka brez škatlice ali skodelice! Ne bil bi lepo okrogel in razpadel bi. Kako moder, zelo moder je vendar dobri Bog! Človeka — pa iz prsti? — So li tudi malčki sami iz prsti? — Ogledujejo ročice, lakti, zre drug drugega začudeno. Iz prsti? Tako čisto iz prsti? Neverjetno odkimavajo glave.

A Micika prikima in se smehlja radostno. Ogleduje rjave, umazane ročice in — veruje. Iz prsti!

Mrtev je človek iz prsti. Ima oči in ne vidi. Ima ušesa in ne sliši. Ima roke in ne prijema, ima noge in ne hodi — — mrtev je, brez življenja — čisto mrtev kot doma punčke. A te se smehljajo, prsteni mož pa niti tega ne more. Ubogi, veliki, mrtvi mož! Oči malčkov žare sočutno. Miličini temni očki se zasolzé: Noge ima in ne more hoditi, ubogi, ubogi mož — revež kakor babica doma!

Kmalu se sočutni obrazci, ličeca in očki razjasné. — Saj je ljubi Bog pomagal ubogemu možu,

Vdihnil mu je dušo. Hodil je potem lahko, hodil po prelepem vrtu — paradižu. Videl je modro nebo, slišal je žvrgoleti ptičke, trgal je lahko jabolka, hruške, grozdje in jedel je, kolikor se mu je zdelo.

Kako dober je vendar ljubi Bog! Mnogi izmed malčkov hvaležno sklenejo ročice.

Dušo, belo, čisto dušo je podaril Bog Adamu. In duša je oživila mrtvo telo. Vdihnil je Bog dušo Adamu, torej more biti duša v telesu. Radovedno pogleda Milica v oblekco, in radostno žareče dvigne očke. Je li videla pod oblekco in mislila, da je bela srajčka duša?

Kako je Bog naredil prvega človeka iz prsti, kako je bil mrtev in je potem oživel, tega niso zabili malčki.

Milica je veselo pritekla domov k babici: »Babica, jaz pa vem, kako boš še hodila. Poslušaj! Zvedela sem v šoli. Ljubi Bog ti mora dati novo dušo; ti imaš slabo dušo. Imaš jo, ker vidiš in slišiš, a ni dobra. Moraš imeti večjo, novo dušo, pa boš spet lahko hodila. Novo, boljšo dušo! Veš!«

In pripovedovala je Milica, kako je Bog pomagal ubogemu Adamu, ki tudi ni mogel hoditi. Pomagal mu je — z dušo. Uboga babica se je bridko nasmehnila in na večer molila z ljubko Milico za — »novo, dobro dušo«.

Lep!

Bogato je lani Miklavž obdaroval Kosanovega Ivančka. Darilo vseh daril je bil pa možic z dolgo rdečo kapo, oblečen v pisano šaro in s smešno debelim licem kakor polna luna na polnočnem nebu. V rokah je držal svetli plošči, podobni kuhinjskim pokrovom. Če je Ivanček malo pritisnil na možičev život, pa je mož plosknil z rokami, in zazvenelo je kakor sama nebeška muzika — za Ivančkova ušesa...

Lep in zabaven je bil torej ta možic že, ko je v prodajalni čakal na Miklavža. Lepši je bil pa še v Miklavževem košu. Najlepši pa tisto jutro, ko sta se z Ivančkom spoznala. Potlej pa — i, kaj bi skrivali? — čim bolj sta se z Ivančkom spoznavala, tem manj je bil možic lep in mikaven. Da — žalibog: kar je res, je res! — prišel je čas, ko možic ni bil več lep. Če se je celo Ivančku zazdelo, da ni več lep, možic, potem ni bil več lep — ni tajiti!

Zdravilo za umazance je pa voda. To je pa Ivanček vedel iz lastne izkušnje. Seveda se je on drl in kričal, kremžil in pačil, ko so ga mama umivali, a nazadnje je bil le lep. Pa kako lep! Kdor ga je videl prve hipe potem, je vsak obstal in ga gledal: Ali je to tisti Ivanček, marogasti umazanček? Ali je, ali ni? Povejte, ljudje božji! — — Ves umit, ves na sveže oblečen. Kar čeden fantiček. Ali — da samo za dobre pol ure...

Ivanček je pričel s svojim delom; umiti je treba pajaca! Ali čudno: možic je bil potem še grši... Kapa mu je kar odletela, barva na obrazu se je

Lep?

odluščila, život je razpadel — vse je šlo na dvoje: malo cunjic in žaganja je ostalo v skledi. Ivanček in možiček sta se ločila za vselej.

Žaloval naš mojster ni ravno za pajacom. Igrač je imel na izbiro. A vseeno ga je nekaj skrbelo: kaj bo Miklavž rekel, če zve, kako je ravnal z njegovim darilom? Kaj bo potem to? In zvedel bo gotovo... Tolažilo pa je Ivančka to, ker je upal, da bo Miklavž tudi sam uvidel, da je hotel on možicu le dobro: umiti ga! A spet: zakaj ga je pa grabil vedno le z umazanimi rokami? In Miklavž to tudi ve. Prav gotovo... In če zdaj Ivanček vse to premišljuje; to niso majhne skrbi, prebita reč! Kaj in kako še bo?

Kratkočasnice.

Poročnik: »Hraber vojak je vedno tam, kjer so krogle najgostejše. Kje ste bili vi, redov Zajec?«

Redov: »V magacinu za strelivo, gospod poročnik!«

*

Katehet: »Kako si se upal storiti tak greh? Nisi vedel, da Bog vse vidi?«

Učenec: »Sem že pozabil.«

*

Katehet: »Zakaj nisi imel v nedeljo mašne knjižice?«

Učenec: »Prosim, ki še nisem bil pri birmi.«

Uganke.

1. Kaj se ne dá kupiti z vsem bogastvom sveta?
([Iz gubljene] čas.)
 2. Slepec je videl zajca, hromec ga je ujel in nagec ga je vtaknil za srajco. Kaj je to? (Laz.)
 3. Zakaj je smrt najcenejši zdravnik?
([Ker napravi samo en obisk.]
 4. Koliko jajc je mogel snesti velikan Goljat na teščè?
(Samo enega, ker potem ni bil več tešč.)
 5. Kdo si prej zlomi nogo: ta, ki pade s stolpa, ali oni, ki pade s stola?
([Poslednji, ker je prej na tleh.]
 6. Kdo se poti v mrazu? (Okno.)
 7. Mojih staršev sin je, pa vendar ni moj brat. Kdo je to? (Jaz.)
-

Skrivalnica.

Kje je rešeneč?

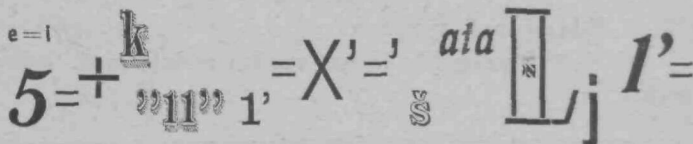
Napis na trgovini.

MARICA RAK

Iz tega imena lahko izveste, kaj je bila Marica, preden je prevzela trgovino.

Rebus.

(Rešitev in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 14 dni po izidu lista — v prihodnji številki.)

Vabilo na naročbo.

Zopet stopamo z nujno prošnjo pred Vas, ljubi naročniki: Ostanite nam zvesti tudi v letu 1924! Z veseljem bomo storili vse, da boste dobili poučnega beriva, samo če nam Vi ne odrečete podpore. Zahvaljujemo se hkrati Vam in vsem velečislanim vzgojiteljem in prijateljem lista za vso skrb in podporo v preteklem letu. Poizkusite nam pridobiti tu in tam še kakega naročnika.

„Vrtec“ in „Angelček“ skupno bosta za l. 1924 stala 15 Din, „Angelček“ sam 5 Din. Naročnino sprejema: Upravništvo „Vrtca“ v Ljubljani. Sv. Petra cesta št. 80, vse spise in rešitve pa: Uredništvo „Vrtca“, „Angelčka“, Rova, p. Radomlje. Hvaležni bomo, ako se naročniki kmalu javijo.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.